

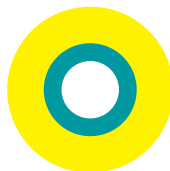
eskus

Toimintakertomus 2021

SISÄLLYSLUETTELO

Esitystaiteen keskus.....	3
1. Yhteenveto vuoden 2021 toiminnasta.....	4
2 Yhdistyksen jäsenet.....	6
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma.....	7
3. Kulttuuripolitiikka.....	8
4. Hankkeet.....	10
Sata ja neljä salaisuutta.....	10
Taide ja evoluutio.....	11
Kansainvälinen toiminta.....	12
Verkottumishanke.....	12
5. Residenssi.....	13
6. Tilat.....	14
Toimisto.....	14
Aula ja neuvottelutila.....	15
Koronatoimet.....	15
Sisäilmaongelmat.....	15
7. Hallinto.....	15
Hallitus.....	15
Työntekijät.....	16
Jäsenyydet.....	16
8. Viestintä.....	16
9. Talous.....	17
Tulossa taulukkotietoja.....	18
Yhteystiedot.....	19

Esitystaiteen keskus

- ◇ edistää esitystaidetta
- ◇ yhteistyöalusta ja mentorointiverkosto esitystaiteilijoille
- ◇ ottaa osaa kulttuuripoliittiseen keskusteluun
- ◇ vuokraa harjoitustiloja jäsenistölleen ja muille esittävän taiteen ryhmille
- ◇ tuottaa esitystaiteilijoita työllistäviä hankkeita
- ◇ auttaa jäsenistöään rakentamaan kansainvälisiä suhteita
- ◇ järjestää residenssitoimintaa
- ◇ järjestää alansa liittyviä seminaareja, koulutusta ja keskustelutilaisuuksia

Eskus ei

- ◇ tuota taiteellista toimintaa
- ◇ toimi kuratoivana tahona, paitsi edistäessään esitystaiteen yhteistä hyvää

Esitystaiteen keskus ry eli Eskus yhdeksäntoista jäsenyhdistyksen valtakunnallinen verkosto. Yhdistys tukee toiminnallaan ammattimaisen esitystaiteen kehittymistä maassamme. Eskukseen kuuluu esitystaideryhmiä ja muita esittävän taiteen kokoonpanoja sekä festivaaliorganisaatioita ja tuotantotaloja. Yhdistys tukee toiminnallaan ammattimaisen esitystaiteen kehittymistä maassamme. Esitystaide toimii taidelajien rajapinnoilla. Siksi Eskuksessa viihtyvät monista eri taustoista tulevat esitystaiteilijat, mutta myös tanssi-, teatteri- ja kuvataiteilijat, muusikot ja elokuvantekijät. Se tarjoaa jäsenilleen harjoitus-, kokous-, varasto- ja toimistotilaa. Se toimii esitystaiteen yhteisönä, jossa jäsenet voivat keskustella, jakaa tietoa ja ideoita sekä osallistua toimintaympäristönsä ja taiteenalan kehittämiseen, ja tuottaa yhteisiä hankkeita. Vuosi 2021 oli yhdistyksen 13. toimintavuosi.

1. Yhteenvedo vuoden 2021 toiminnasta

Toinen pandemiavuosi ja se oli taidetoimijoille vaikea. Eskus joutui myös siirtämään osan toiminnastaan tai peruuttamaan kokonaan, tilat voitiin pitää vain osittain käytössä. Iso osa suunnitelmista pystyttiin kuitenkin toteuttamaan, uusia ja kunnianhimoisia hankesuunnitelmia aloitettiin. Alkuvuodesta yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoryhmä aloitti työnsä suunnitelmaksi, jonka tavoitteena on julkituoda esitystaiteilijoiden yhteiset arvot ja käytännön toimet kohti monimuotoisempaa esittävän taiteen kenttää. Vuoden aikana käynnistettiin hankesuunnitelma, joka tähtää jäsenten välisen yhteistyön lisäämiseen ja kansainvälistymiseen. Katse oli tulevassa.

Eskuksen jäsenryhmät pystyivät tuottamaan suurimman osan esityksistään, joskin festivaalijäsenten oli edelleen vaikeaa toteuttaa ydintoimintaansa rajoitusten takia. Etä- ja hybridimallien mukaisia esityksiä tehtiin ja niiden tuottamiseen alkoi olla jo käytäntöjä, striimauspohja ja tottumusta. Monia esityksiä myös siirrettiin vuodelle 2022.

Kulttuuripolitiikassa toimittiin myös etäyhteyksin. Keväällä kunnallisvaalien alla haastettiin Helsingin kaupunginvaltuustoon ehdolla olevia poliitikkoja keskustelemaan kulttuuripolitiikasta kaupungissa, sen puutteista ja korjaustarpeista. Tapaa taiteilija-tilaisuuteen uskaltautui mukaan neljä poliitikkoja ja suuri joukko taiteilijoita, keskustelu oli menestys. Syksyllä Eskus kirjoitti kannanoton kansanedustajille kulttuurikenttää uhkaavista leikkauksista, jotka olisivat olleet koronan jälkeisessä todellisuudessa vapaata kenttää lamauttava päätös, lähes kuolinisku. Onneksi leikkaukset ainakin toistaiseksi peruttiin. Vaikuttamistyötä on tärkeää siis jatkaa.

Nuorille suunnattu Sata ja neljä salaisuutta - hanke toteutettiin viidellä paikkakunnalla, osin etäohjauksella. Punkaharjulla, Kiuruvedellä, Petäjävedellä, Imatralla ja Kuopiossa. Mukana toiminnassa olevat nuoret olivat peruskoululaisia, lukiolaisia ja etsivän nuorisotyön kautta mukana tulleita nuoria. Teemat nuorten teoksissa vaihtelivat lähestyvän koulun loppumiseen liittyvään vapauteen, ja toisaalta sisäisen rauhan etsimiseen.

Taide ja evoluutio - hankkeesta pystyttiin järjestämään vain yksi tapaaminen, talvikoulu aivan joulun kynnyksellä. Tapaamisen teemana oli, kuinka taide osallistuu yhteiskunnalliseen muutokseen. Taide ja evoluutio -verkoston kohdalla yhteiskunta tulee ymmärtää ihmisiä laajemmaksi inhimillisten ja ei-inhimillisten toimijoiden verkostoksi.

Eskus järjesti marraskuussa kansainvälisen verkottumistilaisuuden baltialaisten esittävän taiteen tekijöiden kanssa. Tilaisuus oli onnistunut ja todettiin, että yhteistyömahdollisuuksia on syytä jatkaa vuonna 2022. Kansainvälisen yhteistyön lisääminen on yhtenä avaintavoitteena myös vuonna 2022 starttaavassa jäsenten verkostoitumishankkeessa, jolle haettiin ja saatiin erillistä suunnittelurahoitusta Taikelta.

2. Yhdistyksen jäsenet

Jäseniä oli vuonna 2021 yhdeksäntoista (19).

ANTI - Contemporary Art Festival yhdistys ry (Kuopio)

Aura of Puppets (Turku)

Circus Maximus ry (Helsinki)

Esitystaiteen seura ry (Helsinki)

Hangö Teaterträff ry (Hangö)

Höyhentämö ry (Helsinki)

Kaiken keskus ry (Helsinki)

Liisa Pentti + Co (Helsinki)

Lust rf (Helsingfors)

Mad House ystävät ry (Helsinki)

Myllyteatteri-yhdistys ry (Helsinki)

New Performance Turku ry (Turku)

Oblivia rf (Helsingfors)

Quo Vadiksen tuki ry (Helsinki)

Ko-kollektiivi (Helsinki)

Spindrift Theatre (Helsinki-Reykjavik)

Todellisuuden tutkimuskeskus (Helsinki)

Toisissa tiloissa (Helsinki)

Totem - teatteri (Espoo)

Jäsenten toiminta 2021 – aika ekologiselle pohdinnalle ja oman toiminnan reflektoinnille

Vuonna 2021 koronapandemia vaikutti edelleen valitettavan paljon jäsenien ydintoimintaan. Kantaesityksiä, ensi-iltoja ja festivaaleja jouduttiin perumaan koronarajoitusten vuoksi, joskin monet jäsenet pyrkivät täydellisten peruutuksien sijaan siirtämään esityksiä vuodelle 2022 tai esittämään niitä hyvin rajoitetuille yleisömäärille. Eniten rajoituksista kärsivät festivaalijäsenet, joiden oli vaikeaa tai lähes mahdotonta edelleen vuonna 2021 toteuttaa ydintoimintaansa kannattavalla tavalla. Huomattavan monia esityksiä ja ensi-iltoja pystyttiin kuitenkin jo 2021 järjestämään, samoin kansainvälisten produktioiden ja toiminnan uudelleen aloittamista.

Koronarajoitusten vuoksi monet jäsenet siirtyivät myös entistä enemmän verkkoon, kun esityssarjoja ja näyttämöteoksia julkaistiin esimerkiksi Vimeossa tai striimauspalveluissa.

Jäsenten esityksien teemoja ja aiheita olivat muun muassa: Työn merkitys, haastavien (vanhukset, autismin kirjon nuoret) yleisösegmenttien tavoittaminen ja osallistaminen, toksisen maskuliinisuuden käsittely ja moniäänisyyden tavoittaminen. Myös monitaiteelliset ja ulkoilmassa toteutettavat teokset ja teossarjat olivat yleisiä.

Kaksi vuotta jatkunut koronapandemia on pakottanut esitystaiteen kentän tekijät pohtimaan uusia yhdessäolon tapoja, esityskäytäntöjä ja -muotoja sekä uudenlaista eettistä ja ekologista ajattelua. Jäsenien strategioissa ja tavoitteissa tuli esiin samoja teemoja: Läpinäkyvyys, pitkäjänteinen yhdenvertaisuustoiminta ja kestävät ekologiset toimintatavat. Moni jäsenryhmä pohtii, voiko kansainvälistä toimintaa toteuttaa ekologisemmin esimerkiksi lentomatrustamisen kohdalta – milloin on tarpeen lentää, voisiko matkoja toteuttaa myös maata pitkin, korvaako uudet verkkoalustat tai hybridiyöskentelytavat osittain tarvetta matkustaa aina paikan päälle.

Myös ryhmien sisäiseen toimintaan on kiinnitetty huomiota ja listattu strategioihin: Moni jäsen on listannut tavoitteekseen oman sisäisen kommunikaation ja päätöksenteon läpinäkyvyyden parantamisen. Taiteellisen työn kehittäminen ja vapaus toteuttaa omaa työtään nousivat pääteemoiksi monien jäsenien tavoitteissa vuodelle 2021 ja eteenpäin. Myös taiteilijoiden ja ryhmien välistä yhteisöllisyyden ja yhteistyön hedelmällisyyttä korostettiin, samalla kuitenkin kunnioittaen jokaisen tekijän taiteellista itsenäisyyttä ja autonomiaa. Jäsenryhmät ovat pohtineet kollektiivisten luomisprosessien kehittämistä ja miten se tulee heijastumaan myös käsiteltäviin aiheisiin. Tämä kollektiivisuuden nousu ja uudet yhdessä olemisen tavat tulevat näkymään varmasti myös tulevina vuosina jäsenien toiminnassa.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma

Eskus aloitti vuoden aikana Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman laatimisen. Tämä työ on lähtenyt liikkeelle Eskuksen sisäisestä tarpeesta, ja suunnitelman on tarkoitus olla ohjenuorana Eskuksen omalle toiminnalle sekä sitouttaa jäsenryhmiä sen toteutukseen. Esittävää taidetta tehdään Suomessa paljon etuoikeutetusta asemasta, ja Esitystaiteen keskus haluaa omalta osaltaan myöntää nykytilanteen ja pohtia, kuinka kenttä voisi kehittyä moninaisempaan suuntaan.

Suunnitelman on tarkoitus kasvaa ja kehittyä, ja sisällyttää uusien pysyvien rakenteiden lisääntyminen pala kerrallaan. Sitä tullaan työstämään jäsenistön kanssa kevään 2022 aikana Eskuksen yhdenvertaisuus -salongeissa eli avoimissa keskustelutilaisuuksissa. Tarkoitus on hyväksyä suunnitelma yhdistyksen kevätkokouksessa 2022. Tavoitteena on, että kaikki jäsenet sitoutuvat suunnitelman arvoihin ja toimenpiteisiin.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyöryhmä jäseniä ovat olleet Eskuksen hallituksen jäsenet Riikka Lakea, Anna Korolainen Crevier, Juuso-Matias Maijanen ja Elisa Itkonen. Tätä ydintiimiä on asiantuntijana täydentänyt Annamari Karjalainen.

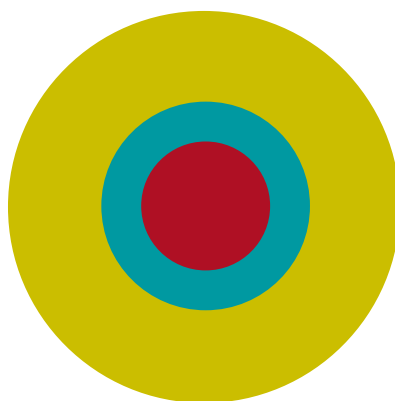

3. Kulttuuripolitiikka

Eskus järjesti **Tapaa taiteilija - kulttuuripoliittisen iltapäivän** 18.4.2021. Paikalla oli 36 osallistujaa, joista neljä kuntavaaliehdokasta: Tuomas Finne (SDP), puheenjohtaja, Helsingin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto, Lauri Alhojärvi, (feministinen puolue) muusikko ja kulttuurintutkija, Lukas Korpelainen, (vihreät), kulttuuriala, Tarja Pajuniemi (SDP), eläkeläinen sosiaalialalta. Ohjelman alustuksissa Joel Teixeira Neves esitteli Eskuksen toimintaa ja tavoitteita, Kati Korosuo Toisissa tiloissa -ryhmää suhteessa osallistavuuteen ja taiteelliseen laatuun ja Emmi Vainio Mad House Helsinki -ryhmää, erityisesti sen kautta kuinka festivaali tarjoaa näyttämön esitystaiteelle. Lisäksi Teatterikeskuksen toiminnanjohtaja Kaisa Paavolainen avasi koko vapaan kentän taloudellista tilannetta ja tarvetta rahoituksen lisäämiseen.

Keskustelussa nousivat muun muassa seuraavat aiheet:

Esitystiloihin tarvitaan lisää, myös keskustasta. Helsingin kaupungin on otettava tästä vastuu, toimittava välittäjänä ja avattava omia tilojaan kulttuurille. Tarvitaan lyhyt- ja pitkäaikaisia vuokrauksia ja kumppanuuksia eri tarpeisiin. Puhuttiin myös toimijoiden pääomittamisesta eli kulttuuritoimijoiden mahdollisuudesta ostaa tiloja – näin toimitaan esimerkiksi liikuntapuolella. Kulttuurin arvostuksen tulisi nousta, jotta heidät otettaisiin lainoituksessa tosissaan ja tässä kaupunki voi tulla apuun. Alan työllistävä vaikutus on merkittävä ja sitä ei huomioida tarpeeksi.

Keskusteltiin myös siitä, miten esitysten menestyksellisyyttä mitataan, kuinka todennetaan esimerkiksi osallistavuuden syvyys kontra yleisömäärät. Saavutettavuus ei toteudu, yleisössä korostuu luokkajako – kenellä on varaa kuluttaa taidetta ja milaista taidetta tuetaan. Apurahapäätöksissä kaupungin 2016 laatimat kriteeristöt eivät toteudu, koska rahoitusta ei ole lisätty. Tuloksen on, että uudet taiteen muodot eivät saa riittävästi tukea.

Kehittämiskohteita ja ehdotuksia meille kunnallisvaaliehdokkailta:

On oltava rohkeammin yhteydessä luottamushenkilöihin ja jaettava tietoa. Talouspuheen ja työllistämisen vaikutukset on tärkeä tuoda esiin. Taidesana on saatava kaupungin strategiaan. Voi vedota kaupungin kulttuuri- ja taidevisioon 2030. <https://www.hel.fi/kulttuurin-ja-vapaa-ajan-toimiala/fi/tietoa-meista/kulttuurin-palvelukokonaisuus/taide-ja-kulttuurivisio/>

Joel Teixeira Neves osallistui Ellun kanat -konsulttitoimiston järjestämään **pormestariehdokkaiden ja kulttuurivaikuttajien kohtaamiseen** 2.6. Redissä. Joel avasi tilaisuudessa Eskuksen taloudellisista haasteista ja rahoituksen riittämättömyyttä. [kulttuurirefleksori.com/episodes/the-precarity-of-freelance-artists](https://www.kulttuurirefleksori.com/episodes/the-precarity-of-freelance-artists).

Eskus lähetti **kansanedustajille kannanoton kulttuuri- ja taidealaan kohdistuvista leikkauksista**, jotka uhkasivat alaa Veikkauksen tulojen vähentymisen vuoksi. Kannanotossa todettiin, että leikkaukset johtaisivat freelancereiden ja vapaan kentän toiminnan rajuihin leikkauksiin ja laajaan korkeakoulutettujen taiteenalan ammattilaisten työttömyyteen. Eskus vaati, että lähitulevaisuudessa kulttuurin ja taiteen rahoitus on nostettava vähintään yhteen prosenttiin valtion budjetista.

4. Hankkeet

SATA JA NELJÄ SALAISUUTTA

Sata ja neljä salaisuutta on neljäs ja viimeinen vuosi Salaisuus-hankkeen sarjaa. Toiminnan idea on ollut viedä esitystaidetta paikkakunnille, joissa on rajallisesti kulttuuripalveluja tarjolla, kohderyhmänä ovat olleet 16–25 vuotiaat nuoret. Ajatuksena on ollut perehdyttää nuoret esitystaiteen ajatteluun ja rohkaista heitä itse tekijöiksi. Eskuksen ohjaajat kannustivat nuoria ottamaan kantaa kotikuntaansa ja omaan suhteeseensa asuinyhteisöön taiteen keinoin. Tavoitteena oli, että nuorten ääni tulee kotipaikkakunnalla kuulluksi.

Toteutuspaikkakuntia oli vuonna 2021 yhteensä viisi: Punkaharju, Kiuruvesi, Petäjävesi, Imatra ja Kuopio. Pandemian vuoksi toiminnan painopiste oli loppusyksyssä.

Syntyneet teot ja teokset:

Punkaharjun yhdeksännen luokan nuoret käsittelivät siirtymää toisen asteen koulutukseen ja vieraalle paikkakunnalle, joka oli heillä sinä keväänä edessä. Tuloksena oli apokalyptinen zombijuhla. Ryhmässä oli ahkeria Tik Tokin käyttäjiä ja tubettajia, joten luonnollisesti juhla jaettiin muulle koululle videon välityksellä. Ohjaaja oli esitystaiteilija Jussi Salminen.

Kiuruveden nuoret tekivät yhden teoksen aikuistumisesta ja vapaudesta, siitä kuinka polkupyörä vaihtuu autoon ja roadtrip odottaa – maailma aukeaa kotikunnan ulkopuolella. Toinen teos käsitteli seksuaalisuutta ja sukupuolivähemmistöjä, oman seksuaalisuuden pohdintaa. Teos kiteytyi Leevi and the Leavingsin levynkanteen Raha ja Rakkaus ja kappaleeseen Poika nimeltä Päivi. Teokset esiteltiin näyttelynä Kiuruveden kunnantalolla. Yhteistyökumppani oli Kiuruveden kulttuuritoimi ja ohjaaja oli esitystaiteilija Teemu Päivinen.

Petäjaveden yläasteella aikataulusyistä pystyttiin toteuttamaan kaksi lyhyttööpajaa. Nuoret ehtivät kuitenkin käsitellä suhdettaan kouluun ja kotipaikkakuntaan. Syntyi hetkellisiä teippitaideteoksia Petäjaveden lukion tiloihin sekä demoja opiskelijoiden kesken. Teippiteoksissa korostui koulukriittisyys, luki esimerkiksi Prison. Demoissa käsiteltiin marraskuuta ja metsästystä. Ohjaajana oli esitystaiteilija Jenni Kokkomäki.

Imatran nuoret halusivat tehdä podcasteja ja työpajassa keskityttiin niiden tekemiseen. Teemoina oli esimerkiksi koulukiusaaminen ja siihen puuttuminen sekä moottoriturheilun nuoruuden huumaa ja siihen liittyvä vastuu. Esitystaiteilija Eeva Kemppi ohjasi, ja toiminta toteutettiin yhteistyössä Imatran etsivän nuorisotyön kanssa.

www.eskus.fi/nuorten-tarinoita-imatralta-ja-ohjeet-podcastien-tekoon

Kuopiossa kohderyhmänä oli erityistä huomiota tarvitsevat nuoret. Toiminta toteutettiin Tatu ry:n, Kuopion Nuorisotoimen, Kuopion kansalaisopiston ja Kuopion kaupunginteatterin kanssa. Nuoria kiinnosti joulun teema, erityisesti joulunrauha ja oma sisäinen rauha. Nuoret miettivät myös suhdetta omaan kotiinsa ja paikkakuntaansa. Syntyi videoteos, jossa vietettiin vaihtoehtoista joulua hylätyssä mökissä keskellä metsää sekä lyhyt otos kartoista, joita erityisnuoret tekivät. Ohjaajina olivat esitystaiteilija Minja Mertanen ja yhteisötaiteilija Sari Siltavuori.

TAIDE JA EVOLUUTIO

Taide ja evoluutio -talvikoulu järjestettiin 18.12.2021. Päivään osallistui yhteensä viisitoista eri alojen taiteilijaa esittelemään hankkeitaan, alustamaan keskusteluja, ja esittämään teoksiaan. Päivän teemana oli, kuinka taide osallistuu yhteiskunnalliseen muutokseen. Taide ja evoluutio -verkoston kohdalla yhteiskunta täytyy kuitenkin ymmärtää ihmisiä laajemmaksi inhimillisten ja ei-inhimillisten toimijoiden verkostoksi. Tämänkertaisen talvikoulun järjesti ja fasilitoi Toisissa tiloissa esitystaiteen kollektiivi ja Riikka Lakea.

Päivän teemoja olivat: Minja Mertasen ja Maarit Myllysen Mato -harjoite, Marika Lohi esitteli Humus -hanketta, Kitka Rytkösen performanssi Staying Alive, Atro Kahiluodon ja Esitystaiteen seuran Energiapolitiikka -hanke, Matilda Allatosen ja Outi-Maija Hakalan videoteos Lajienvälisestä kohtaamisesta, Maarit Myllysen ja Lauri Jäntin Galleria kasvihuone – hanke sekä Kaisa Illukan Metsäpoliittinen taidesalonki – alustus.

Ilta päättyi Korallidiscoon, jossa talvikoulun osallistujat muodostivat koko ajan muotoaan muuttavan ruumiillisen rakennelman, jossa koralliriutalla asuvat eliölajit pääsevät näyttämään hienoimmat tanssiliikkeensä Esa Ruohon alias Lackclusterin säestämänä.

Taide ja evoluutio -verkoston taiteilijat kokoontuivat jakamaan ajatteluaan ja praktikoitaan nyt viidettä kertaa. Verkostoon ovat tervetulleista mukaan kaikki lajien välisyyteen, ekologisiin teemoihin, ei-inhimilliseen, evoluutioon ja teknologiaan liittyvien kysymysten parissa toimivat taiteilijat ja muut kiinnostuneet tekijät.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

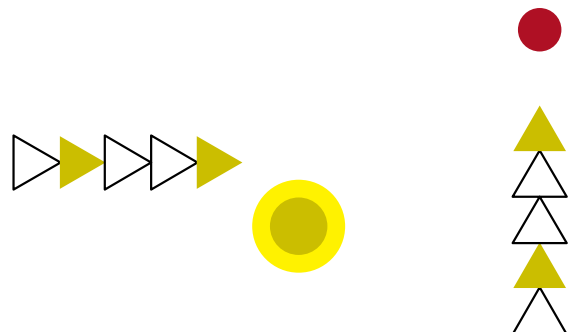
Eskus järjesti marraskuussa kansainvälisen verkottumistilaisuuden. Tilaisuudessa vieraina olivat Homo Novus -festivaalin taiteellinen johtaja Bek Berger Liettuasta, riikalaisen teatterin Gertrüdes Iela Teatrisin päätuottaja Maija Pavlova, riikalaisen Sansus-festivaalin taiteellinen johtaja Armands Silins ja latvialaisten koreografien ammattiyhdistysliikkeen edustaja Ina Lockmele. Tapahtumaan osallistuvat lisäksi etänä leiva Kris tanssiryhmän ja Kvadrofons teatterin sekä Eskuksen islantilaisen Spindrift teatterin edustajat. Lisäksi Eskuksen paikalla olleet jäsenryhmät esittelivät omaa toimintaansa.

Tilaisuus oli onnistunut ja todettiin, että yhteistyömahdollisuuksia on syytä jatkaa. Paikalla olleet sekä suomalaiset että latvialaiset kiittelivät mahdollisuudesta tavata toisiaan ja kuulla toistensa työstä. Sovittiin, että Bek Berger, Joel Teixeira Neves ja Annamari Karjalainen jatkavat valmistelua.

VERKOTTUMISHANKE

Eskus käynnisti syksyllä jäsenten välistä yhteistyötä kehittävän Verkottumis- ja kansainvälistymishankkeen suunnittelun. Konkreettisesti yhteistyö -hankkeeseen mukaan lähtevät festivaalit avaavat hankerahoituksen turvin avoimen haun Eskuksen jäsenryhmille ja -taiteilijoille ja sitoutuvat esittämään tämän haun kautta valitsemiaan teoksia festivaalikauteensa. Yhteistyöalustan rahoituksella pystytään tukemaan festivaaleja laajemman ohjelmiston kokoamisessa ja toisaalta tarjoamaan uusia esitysmahdollisuuksia taiteilijoille. Kansainvälistymisen osalta haetaan yhteistyökumppaneita Pohjoismaista ja Baltiasta. Tavoitteena on residenssi-, taiteilija- ja esitysvaihdon käynnistäminen.

Eskus haki joulukuussa rahoitusta hankkeen suunnitellulle ja rahoituspohjan rakentamiselle Taiteen edistämiskeskuksesta ja sai haetun avustuksen. Suunnittelutyö toteutetaan vuonna 2022, varsinainen toiminta käynnistyy vuonna 2023 rahoituksen varmistuttua.

5. Residenssi

Eskus ja HIAP – Helsinki International Artist Programme järjestivät yhteisen, kansainvälisen residenssin heinäkuussa 2021. Se oli suunnattu Suomessa, Skandinaviassa ja Baltian maissa toimiville taiteilijoille. Residenssissä Eskus tarjosi vieraille työtilat Suvilahden tiloissaan ja HIAP asumisen ylläpitämässään Eläintarhan huvilassa Helsingin Hakaniemessä. Yhteinen majoittuminen yhdisti residenssin taiteilijoita toisiinsa työtilojen ohella.

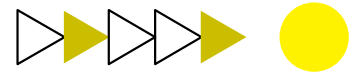
Hakemuksia residenssiin saapui yhteensä 27, joista kuraattoriryhmä Anna Maria Häkkinen, Elisa Itkonen (Eskus) ja Otto Byström (HIAP) valitsivat ohjelmaan seitsemän esitystaiteilijaa: Milka Luhtaniemi (FIN), Maria Metsalu (EST), Rugile Barzdziukaite (LIT), Evaldas Barzdziukas (LIT), Teo Ala-Ruona (FIN), Natalia Skoczylas (POL/GER/SWE) sekä Vishnu Vardhani Rajan (IND/FIN). Kuusi taiteilijaa sai kahden viikon residenssin ja yksi (Maria Metsalu) neljän viikon residenssin.

Tämän residenssin lisäksi nelossalissa harjoittelivat koko heinäkuun Todellisuuden tutkimuskeskuksen Mahdottoman esityksen residenssitaiteilijat Martin Paul ja Emelie Zilliacus.

Hallituksen valitsemassa residenssityöryhmässä olivat Lauri Antti Mattila, Anna Maria Häkkinen, Annamari Karjalainen ja Titta Halinen, joka toimi myös residenssivastavana. Lisäksi palkattiin kaksi kumppanuustaiteilijaa Wilhelmiina ja Lintu Lindfors toimimaan linkkinä helsinkiläiseen taide-elämään ja taiteilijoihin. Eskus järjesti kaksi demo-iltapäivää (10.7. ja 28.7.), joissa taiteilijat esittivät tai kertoivat toisilleen residenssin aikana työstämistään teoksista. Heinäkuu on haasteellista aikaa saada ulkopuolista yleisöä paikalle muutamaa ystävää lukuun ottamatta. Vuonna 2022 tavoitteena onkin järjestää residenssi aikaisemmin, jolloin vuorovaikutusta kotimaisiin taiteilijoihin on helpompi luoda.

Syksyllä Eskus myönsi Esitystaiteen seuran koolle kutsumille Artistic Peer Support Group - taiteellisille vertaistukiryhmille tilaresidenssin. Ryhmiä oli kolme, ne olivat avoimia kaikille toiminnasta kiinnostuneille taiteilijoille. Kutsua ryhmiin on jaettu laajasti tiedotuskeskusten ja somekanavien kautta. Ryhmät työskentelivät kukin itsenäisesti ja kokoontuivat Eskuksella noin kymmenen kertaa.

6. Tilat

Eskuksen toimitilat ovat Helsingin Suvilahdessa, Puhdistamo-rakennuksen toisessa kerroksessa. Tiloissa on neljä 60–88 m² harjoitussalia, 12 pöydän avotoimisto, kokoushuone sekä kaikille avoimet keittiö- ja aulatilat, yhteensä 643 m². Saleissa on joustoparkettilattiat ja äänentoistolaitteet, aulassa ja yhdessä salissa myös piano. Tiloja vuokraa ja hallinnoi Helsingin kaupungin omistama Kiinteistöyhtiö Kaapelitalo Oy. Studioiden vuokraus

Harjoitussaleja vuokrataan sekä pitkäkestoisiiin projekteihin että kertaluontoiseen työskentelyyn. Eskuksen jäsenryhmien lisäksi tiloja käyttävät erityisesti vapaan kentän teatteri- ja tanssiryhmät ja yksittäiset taiteilijat. Eskuksesta on tullut esittävän taiteen vapaan kentän työskentelypaikka, jossa esitykset syntyvät ja josta ne lähtevät eri näyttämöille ja esityspaikkoihin. Tiloissa harjoitteli yhteensä 63 ryhmää ja toimijaa. Vuoden 2021 aikana tiloissa harjoittelivat jäsenryhmistä: Circus Maximus, Esitystaiteen seura, Hangö Teaterträff, Höyhentämö, Kaiken keskus, Liisa Pentti +Co, Lust, Myllyteatteri, Oblivia, Teatteri Quo Vadis, Todellisuuden tutkimuskeskus, Toisissa tiloissa ja Totem-teatteri (13).

Jäsenryhmien lisäksi tiloissa harjoitteli lukuisia muita toimijoita, pääasiassa vapaan kentän taiteilijoita, ryhmiä ja taideyhdistyksiä, mutta myös esimerkiksi elokuvatuotantoyhtiöitä ja oppilaitoksia: Jenni-Elina von Bagh, Bufo, Dance Ability Finland, Talvikki Eerola, eMotion Dance / Kirsi Voutilainen, Forró Abraço Nordestino, Joonas Hirvelä, Meera Holopainen, Anna Maria Häkkinen, Elina Häyrynen, Ismo Dance Company, Kallo Collective, Kolmas Tila, Kati Korosuo, Taina Koskimäki, Kuukulkurit, Liikkeellä marraskuussa, Minna Lund, Johanna Matruka, Maija Mustonen, Taina Mäki-Iso, Samuli Niittymäki, Nya Rampen, Osminen koppi / Matti Kunttu, Sara Parikka, Inari Pesonen, Petteri Pesonen, Rakastajat-teatteri, Red Nose Company, Saimaa Teatteri, Sanc Souci -työryhmä, Stella Polaris, Stratego Group / TRE Finland, Suomen Benelux-instituutti / Kid Kokko, Suomen Nuorisosirkusliitto, Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu, Tekele Productions, Unelma – Rêve -työryhmä, Mathilda Vesa, Soile Voima, Väkevä-kollektiivi, Wusheng Company, Yhteistyö / Hanna Aaltonen (44).

Opetus- ja kurssitoimintaa järjestivät: Bubblin' Moves -kollektiivi, Helsingin tanssiopisto, Helsinki Shibari, Lotus Indian Dance Centre, Sirkus Magenta Tradición Viva sekä Heini Tuoresmäki (6).

Toimisto

Toimistossa työskentelivät Eskuksen työntekijät sekä eri ryhmien tuottajat ja toiminnanjohtajat. Toimisto on yhteisöllinen työtila, joka tarjoaa päivittäistä kollegiaalista tukea ja edistää tiedonkulkua. Koronapandemian vuoksi iso osa siirtyi kuitenkin etätöihin ja toimistoa käytettiin vain satunnaisesti 1–3 henkilöä kerrallaan.

Aula ja neuvottelutila

Eskuksen aulatila on yhdistyksen sydän. Se on vapaa ja ilmainen kohtaamispaikka, jossa taiteilijat voivat tehdä toimistotöitä, järjestää kokouksia ja tavata kollegoitaan. Eskukseen ovat tervetulleita myös tekijät ja ryhmät, joilla ei ole vielä rahoitusta. Poikkeusvuoden aikana yhteiset tilat olivat kuitenkin tavallista pienemmällä käytöllä.

Koronatoimet

Vuoden 2020 aikana tehtiin uudet toimintaohjeet tilojen käyttäjille, joissa huomioitiin pandemian haasteet. Turvaväleistä huolehdittiin, vuokralaisten liikkumista tiloissa säädeltiin ja siivousta lisättiin. Vuoden 2021 toiminta vilkastui edellisestä vuodesta jonkin verran. Korona-altistumisia tullut, tai ainakaan ne eivät tulleet Eskukselle tiedoksi.

Sisäilmaongelmat

Useamman vuoden aikana on jäsenistöltä ja vuokralaisilta tullut valituksia Eskuksen tilojen huonosta sisäilmasta. Sitä on myös tutkittu Kaapelitalo Oy:n toimesta. Pieniä korjauksia on tehty, mutta varsinaiset isommat toimenpiteet odottavat edelleen toteutumistaan: muun muassa ikkunaremontti ja mahdolliset ilmastoinnin korjaustoimenpiteet. Pandemian aikana tämä ongelma ei tuntunut ajankohtaiselta, koska tiloissa oli vähemmän käyttöä, mutta vuonna 2022 niihin on taas syytä tarttua. On päätetty esimerkiksi, että Kaapelitalo Oy:ltä vaaditaan homekoira- ja kemikaalitutkimuksia.

7. Hallinto

Eskus pitää vuodessa kaksi sääntömääräistä kokousta: kevätkokouksen ja syyskokouksen. Näissä kokouksissa yhdistys hyväksyy toiminnan päälinjat ja talousarvion. Kevätkokous järjestettiin 27.4. ja syyskokous 22.11.2021.

Hallitus

Hallituksen kausi on kaksi vuotta kerrallaan, vuosittain puolet hallituksen jäsenistä on erovuorossa. Hallituksessa on 4-10 jäsentä sekä 4-10 varajäsentä. Hallitus määrittelee yhdistyksen toimintalinjat ja painopisteet yhdistyskokouksen linjausten mukaisesti.

Vuonna 2021 hallitus kokoontui yhdeksän kertaa. Hallituksen jäseniä olivat puheenjohtaja Joel Neves, varapuheenjohtaja Elisa Itkonen, Markus Alanen, Henna Kaikula, Jenni Kokkomäki, Riikka Lakea, Pasi Lappalainen, Juuso-Matias Maijanen, Joonas Outakoski ja Jaakko Ruuska. Varajäseniä olivat Timo Fredriksson, Anna Maria Häkkinen, Anna Korolainen Crevier ja Liisa Pentti.

Työntekijät

Annamari Karjalainen työskenteli Eskuksen toiminnanjohtajana 80 % työajalla. Toiminnanjohtajan vastuulla olivat suunnittelu ja työnjohto, taloushallinto ja yhdistysasiat. Titta Halinen oli kokoaikainen tilavastaava ja tiedottaja. Hän vastasi tilojen vuokrausta, kunnossapidosta, laskutuksesta ja tekniikasta, yhdistyksen tiedotuksesta sekä IT-tuesta. Syyskuun alusta Titta jäi osittaiselle virkavapaalle taiteellisen työskentelyn vuoksi. Hänelle palkattiin sijaiseksi Laura Kangasniemi ajalle 1.12.2021-31.5.2022. Lisäksi tilattiin Viestintätoimisto Rödiltä ostopalveluna suunnitelma tiedotuksen ja markkinoinnin kehittämiseen. Annamari hoiti tiedotuksen sijaisuutta 1.9-30.11.2021

Julius Elo toimi osa-aikaisena järjestäjänä.

Anna Luttinen oli koordinaattoreita Sata ja neljä salaisuutta - hankkeessa yhteistyössä hankevastaava Karjalaisen ja tiedottaja Halisen kanssa.

Muut rekrytoinnit tehtiin hankekohtaisesti.

Hallituksen jäsenten osallistuivat aktiivisesti toiminnan toteutukseen erilaisissa työryhmissä: yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo, residenssi, taide- ja evoluutio, kulttuuripoliittikka.

Jäsenyydet

Eskus on Liikkeellä marraskuussa -festivaalin taustaorganisaatio Tanssiareena ry:n jäsen. Tanssiareenan hallituksen puheenjohtajana toimi tanssitaiteilija Liisa Pentti ja Eskuksen edustajana vuosikokouksessa oli Titta Halinen.

Eskus on Suvilahtelaiset ry:n jäsen, jonka hallitukseen Eskus nimitti edustajakseen Titta Halisen.

8. Viestintä

Eskuksen ulkoinen viestintä toteutettiin omien internetsivujen, Facebookin, Instagramin ja YouTuben kautta sekä jäsenjärjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa yhteistyössä. Eskuksella on Vimeo-tili, johon sekä Eskus että sen jäsenryhmät voivat luoda portfolioitaan. Lisäksi jäsenistölle toimitettiin uutiskirjeellä ja sähköpostilla tietoa ajankohtaisista tapahtumista, hakuajoista ja hallituksen päätöksistä.

Tuottajat jakoivat tietoa koronavuoden aikana ensisijaisesti yhteisen tuottajat-sähköpostilistan avulla.

Sata ja kolme salaisuutta -hankkeelle toteutettiin erillinen oma tiedotuksensa nettisivun ja sosiaalisen median kanavien kautta. Hankkeen paikallinen tiedotus oli osa teosten sisältöä ja toteutusta, ja nuoret vastasivat siitä itse. Syntyi kiinnostavia uusia

tapoja herättää yleisön huomio. Esimerkiksi nuorten ajatuksia saattoi löytää kirjaston kirjojen ja lehtien välistä ja tällöin teoksen kesto oli useamman kuukauden mittainen. Nuoret myös käyttivät aktiivisesti omia verkostojaan.

Joulukuussa aloitettiin myös rakentamaan tapahtumakalenteria Eskuksen nettisivuille ja samalla päivitettiin Eskuksen nettisivujen ilmettä ja rakennetta. Kalenteri on käytössä 2022 alkaen.

9. Talous

Eskuksen toiminta rahoitettiin tilojen käyttökorvauksilla ja jäsenmaksuilla, säätioilta ja Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saaduilta hankeavustuksilla sekä Helsingin kaupungin ja Taiteen edistämiskeskuksen toiminta-avustuksilla.

Yhdistyksen omarahoituksen osuus oli. Se koostui vuokrista, osallistumismaksuista ja jäsenmaksuista. Kohtuuhintainen harjoitustilojen tarjoaminen esitystaiteilijoille on Eskuksen toiminnan ydin. Sen turvaamiseksi tuottoja kasvatetaan vuokrauksen kehittämisellä. Käytössä on kolme hintakategoriaa eri toimijoille: 1.) jäsenet, 2.) muut kulttuurialan toimijat sekä 3.) muut, esimerkiksi kaupalliset toimijat. Pääosa vuokrauksista menee taiteilijoille.

Talous perustuu edelleenkin voimakkaasti jäsenistön ulkopuolisen tilavuokrauksen varaan ja pieniä resursseja joudutaan ohjaamaan sen hoitoon. Tilavuokraus ei kuitenkaan ole Eskuksen varsinainen tehtävä. Vuokrauksen prosentuaalinen osuus koko taloudesta on laskenut edellisestä vuodesta. Siihen on vaikuttanut paitsi avustukset myös koronapandemia.

Eskuksen kirjanpitäjinä olivat FaktaCount Oy:n Janika Haarala ja Susanna Peltonen toiminnantarkastajana Esa Kylmälä.

TULOT	2021		2020		2019	
Säätiöt	50112	19 %	33104	14 %	23652	10 %
Vuokratulot	95843	36 %	76080	32 %	95874	41 %
Helsingin kaupunki	40000	15 %	40000	17 %	40000	17 %
Taike	70000	26 %	70000	29 %	40000	17 %
OKM	8000	3 %	13000	5 %	30000	13 %
Muut tulot	3800	1 %	6283	3 %	4775	2 %
TULOT YHTEENSÄ	267755		238467		236320	
KULUT						
Henkilöstö	169824	62 %	143864	60 %	128189	56 %
Toimitilat	78143	29 %	67150	29 %	76294	33 %
Toimisto ja hallinto	10452	4 %	11480	5 %	10906	5 %
Tuotanto, markkinointi	1946	1 %	3561	2 %	4109	2 %
Matka- ja majoituskulut	4161	1 %	3289	2 %	6107	3 %
Koneet ja kalusto	2958	1 %	2554	1 %	2301	1 %
Muut kulut	5758	2 %	2079	1 %	1028	
KULUT YHTEENSÄ	273242		233977	100 %	228843	

YHTEYSTIEDOT

Eskus - Esitystaiteen keskus

Puheenjohtaja 2021 Joel Neves

joel.t.neves@eskus.fi

Toiminnanjohtaja Annamari Karjalainen

045 874 0470 annamari.karjalainen@eskus.fi

Postiosoite

Kaasutehtaankatu 1 /33 FI-00540 Helsinki

Käyntiosoite

Suvilahti, Puhdistamo, rakennus 6

FI-00540 Helsinki

www.eskus.fi